

Nabídka aktivit pro gymnázia Geografie 2023/2024

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

na naší katedře jsme pro Vás a Vaše studenty připravili nabídku přednášek, terénních cvičení a dalších aktivit na letošní školní rok. S přednáškami rádi přijedeme i k Vám na školu do hodiny zeměpisu nebo Vás a Vaše studenty přivítáme v Olomouci, kde pro Vás připravíme prohlídku fakulty, ukážeme výsledky naší práce i samotné geografické pracoviště. Nabízíme také organizaci terénního cvičení pro Vaše studenty. Členové katedry jsou připraveni pomoci Vašim studentům při realizaci geograficky zaměřené středoškolské odborné činnosti.

Všechny nabízené aktivity jsou bezplatné. Pouze v případě terénních cvičení si studenti hradí náklady na dopravu a případně stravu. Pokud Vás kterákoli z aktivit zaujme a chtěli byste se o ní dozvědět více či si ji přímo objednat, prosím neváhejte a kontaktujte nás na adrese rene.jirmus01@upol.cz.

Terénní cvičení pro studenty středních škol

Katedra geografie již řadu let pořádá pro žáky základních a středních škol různě tematicky zaměřená terénní cvičení. V rámci nich si žáci mohou např. prohloubit své dovednosti **orientace v terénu, práce s mapou**, naučí se sbírat **geografická data a informace v terénu**, zkusí si např. pracovat s vybranými měřicími přístroji využívanými ve fyzické geografii a další.

Nabídka on-line přednášek pro distanční výuku

Nabízíme možnost spojení našeho pracoviště s Vašimi studenty formou on-line videokonference, kterou můžete zařadit do Vaší hodiny zeměpisu v případě, že k nám nemůžete přijet, ale nabízená téma Vás zaujala. Kontaktujte nás prosím na adresu rene.jirmus01@upol.cz a s příslušným kolegou domluvíme konkrétní datum, čas a technické detaily realizace přednášky.

Islámský fundamentalismus

Miloš Fňukal

Problematika islámu a jeho vztahu k islámskému fundamentalismu patří k mediálně nejžhavějším tématům dnešní doby. V rámci přednášky se Vám pokusíme nastínit rozdíl mezi islámem a islámským fundamentalismem, popíšeme si vybrané projevy islámského fundamentalismu v současnosti i minulosti a v neposlední řadě se pokusíme nastínit příčiny a možná řešení této problematiky.

Globální klimatická změna

Michal Lehnert

Klimatická změna a související extrémní projevy počasí patří k jednomu z veřejností a médií nejčastěji probíraných environmentálních témat. Zorientovat se ve změti informací není jednoduché. Dochází ke změnám klímatu? Do jaké míry jsou způsobeny lidskou činností? Jak bude v budoucnu vypadat klima na našem území a jak se na tyto změny můžeme připravit?

Rybničky v současné a historické krajině

Jindřich Frajer

Rybničky jsou neodmyslitelnou součástí krajiny České republiky a dotváří krajinný ráz téměř každé obce. Přesto je počet i velikost dnešních rybníků pouhým stínem rozsáhlých rybničních soustav, které byly na našem území v minulosti vybudovány a v průběhu 19. století byly zrušeny. Co vedlo k jejich zrušení? Jak se proměnila funkce rybníků v současnosti? Mohou rybníky pomoci krajině v době sucha či povodní?

Nabídka prezenčních přednášek na středních školách

Dálé nabízíme možnost přijet s vybraným geografickým tématem přímo do Vaší hodiny zeměpisu. Pokud Vás zajme kterékoli téma z nabídky, kontaktujte nás prosím e-mailem na adresu rene.jirmus01@upol.cz a s příslušným kolegou domluvíme konkrétní datum návštěvy.

Co všechno je geografie

Marián Halás
Geografie je široká disciplína výrazně přesahující rámec učiva na středních školách. Zjednodušeně řečeno je geografie úplně všechno kolem nás, když v tom hledáme souvislosti prostorového rozložení daných jevů, činností nebo procesů. V přednášce budou představeny některé méně tradiční disciplíny geografie, kterými je možné se zabývat (např. geografie sportu, geografie kultury, geografie sociálních sítí, geografie strachu atd. – výběr témat bude podle toho, kdo přednášku povede).

Mapové servery – prostorová data online pro praxi a zábavu

Petr Šimáček
Na konkrétních ukázkách a praktických příkladech mapových serverů z ČR a zahraničí jsou demonstrovány zajímavé funkce a aplikace GIS technologií pro praktické využití. Součástí jsou také mapové servery určené pro zábavu a testování geografických znalostí. V rámci tématu je možné zvolit alternativu přednášky s demonstrací, nebo praktickou výuku v počítačové učebně (vhodnější varianta).

Jak člověk ovlivňuje reliéf?

Irena Smolová
Člověk velmi aktivně a v posledním období stále s větší intenzitou zasahuje do přírodních procesů. Řada nových tvarů vzniká záměrnou činností (např. nové ostrovy, průplavy, hornická díla), mnoho tvarů však vzniká i neplánovaně a může být rizikem pro území.

Hydrologie v praxi

Renata Pavelková
Co je to průtok a vodní stav. Síť měřicích stanic. Přístroje používané v praxi. Důležitá pracoviště, která se měřením zabývají. Předpoklady našeho státu na extrémní hydrologické situace (sucho, povodně). Jak se projevují v krajině nebo ve městě. Jak se můžeme připravit a omezit následky.

Rybničky v současné a historické krajině

Jindřich Frajer
Rybničky jsou neodmyslitelnou součástí krajiny České republiky a dotváří krajinný ráz téměř každé obce. Přesto je počet i velikost dnešních rybníků pouhým stínem rozsáhlých rybničních soustav, které byly na našem území v minulosti vybudovány a v průběhu 19. století byly zrušeny. Co vedlo k jejich zrušení? Jak se proměnila funkce rybníků v současnosti? Mohou rybníky pomoci krajině v době sucha či povodní?

Město a specifika jeho podnebí (na příkladu Olomouce)

Miroslav Vysoudil
Obsahem přednášky je seznámení se zvláštnostmi podnebí měst se zaměřením na studium podnebí v Olomouci a nejbližším okolí. Součástí přednášky může být návštěva stanic sítě MESSO.

Městská a příměstská krajina a jejich termální obraz

Miroslav Vysoudil

Obsahem přednášky je základní informace o metodě pozemního termálního monitoringu, který umožňuje popsat rozdíly v povrchových teplotách vybraných ploch (pokryvů) v krajině (městské, venkovské, zemědělské atd.). Součástí přednášky může být praktická ukázka.

Globální klimatická změna

Michal Lehnert

Klimatická změna a související extrémní projevy počasí patří k jednomu z veřejnosti a médií nejčastěji probíraných environmentálních témat. Zorientovat se ve změti informací není jednoduché. Dochází ke změnám klimatu? Do jaké míry jsou způsobeny lidskou činností? Jak bude v budoucnu vypadat klima na našem území a jak se na tyto změny můžeme připravit?

Geografie v ochraně přírody

Martin Erlebach

Přednáška přiblíží úlohu geografů, geografických přístupů a geografických informačních systémů v současné ochraně přírody a krajiny ČR. Vybrané aktuálně řešené projekty s geografickou tematikou v našich chráněných územích ukážou, že nejen ekologové, botanici či zoologové jsou pro management ochrany přírody nezbytní, ale že i geograf najde uplatnění v institucích jako Ministerstvo životního prostředí ČR, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR nebo správy našich národních parků.

Staré cesty v krajině současnosti

Aleš Létal

Tematika zaměřená na prezentaci konkrétních příkladů průběhu starých cest a jejich reliktů v krajině na mapách, lidarových snímcích nebo ortofotomapách. Součástí je prezentace doprovodných prvků cest a také předměty, které je možné v blízkosti cest nalézt díky archeologické prospekcí.

Cisterciácká krajina Velehradu

Aleš Létal

Velehradský klášter je nejstarším cisterciáckým klášterem na Moravě. Význam řádu cisterciáků a jejich aktivit se výrazně zapsal do charakteru zdejší krajiny, která je více než 800 let významnou součástí náboženského a kulturního dědictví českých zemí. Přednáška je doplněna o příklady zachovalého kulturního dědictví i způsobu hospodaření v krajině v době existence kláštera. Jsou zde přiblíženy také metody a datové zdroje historicko-geografického výzkumu, který pomohl odhalit nové nebo zapomenuté poznatky a skutečnosti z doby působení řádu na Uhersko-hradišťsku.

Přírodní rizikové procesy na Olomoucku (případně v jiném regionu)

Irena Smolová

Přednáška je zaměřena na rizikové přírodní procesy akcelerované lidskou činností v krajině, rizika lidských aktivit (antropogenní zásahy) a jejich dopady na životní prostředí a kvalitu života se zvláštním zřetelem na území Olomoucka. Zaměření na: hydrologická rizika a jejich environmentální důsledky a ochranu území před povodňovým rizikem.

Jak se za posledních 25 let změnila těžba nerostných surovin v ČR?

Irena Smolová

Tematicky je přednáška zaměřena na proces transformace těžebního průmyslu po roce 1989 a základní skupiny nerostných surovin, které byly, jsou nebo mohou v budoucnu být pro nás strategické. Hlavní pozornost: energetické suroviny a vybrané stavební suroviny.

Islámský fundamentalismus

Miloš Fňukal
Problematika islámu a jeho vztahu k islámskému fundamentalismu patří k mediálně nejžhavějším tématům dnešní doby. V rámci přednášky se Vám pokusíme nastínit rozdíl mezi islámem a islámským fundamentalismem, popíšeme si vybrané projevy islámského fundamentalismu v současnosti i minulosti a v neposlední řadě se pokusíme nastínit příčiny a možná řešení této problematiky.

Regionální identita obyvatel

Miloslav Šerý
Přednáška se zaměří na představení prostorových identit obyvatel, procesu jejich formování, reprodukce či zániku. Pozornost bude také věnována jejich významu v procesech regionálního rozvoje.

Vnímání prostoru a mentální mapy

Petr Šimáček
V úvodní části budou představeny faktory ovlivňující vnímání prostoru každým jedincem, v druhé části si každý student vyzkouší vytvořit vlastní mentální mapy.

Jak se mění současná česká města

Marián Halás
Současná česká města zažívají v poslední době velmi dynamický vývoj, mění se jejich vzhled, funkční struktura, mění se centra měst i některé čtvrtě, probíhá nová výstavba, mění se toky lidí i doprava ve městech. V přednášce budou představeny některé výrazné trendy vývoje měst České republiky v posledních cca dvou desetiletích, které budou zároveň demonstrovány na konkrétních příkladech.

Vybrané aktuální otázky geografie Evropy

Martin Jurek
Vývoj evropské populace ve 21. století – proměna struktury, výzvy dané stárnutím obyvatel, migrací, pokroky v lékařství, technologickými novinkami. Ekonomické proměny kontinentu – vypořádání se s hospodářskou krizí, současná podoba zemědělství, průmyslu, energetiky, trendy dalšího vývoje. Politická situace v různých částech Evropy – konfliktní oblasti, separatismus, současný stav a význam evropské integrace.

<https://geography.upol.cz>

Genius loci...

